

İHMAL VE İSTİSMAR NEDİR?

İhmal;

Yetişkinin, çocuk veya ergeni muhtemel tehlikelere karşı korumamaları, barınma ve beslenme gibi temel ihtiyaçları yerine getirmemelerini ifade eden bir davranış biçimidir.

İstismar;

Çocuğun; her türlü fiziksel, ruhsal veya sosyal açıdan zarar görmesi, sağlık ve güvenliğinin tehlikeye girmesi olarak tanımlanabilir.

**HÜRRİYET
MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ**

REHBERLİK SERVİSİ

İHMAL VE İSTİSMARDAN KORUNMA

- 1. İHMAL**
- 2. İSTİSMAR**

- ❖ **Fiziksel istismar**
- ❖ **Duygusal istismar**
- ❖ **Cinsel istismar**

Gülşen YATAĞAN
Psikolojik Danışman

İHMAL

Çocuğun gelişimiyle birlikte ortaya çıkan fizyolojik, psikolojik veya sosyal ihtiyaçlarının (barınma, güvenlik, beslenme, eğitim vb.) karşılanmamasıdır.

- ❖ **İhmal, istismara göre daha yaygındır.**

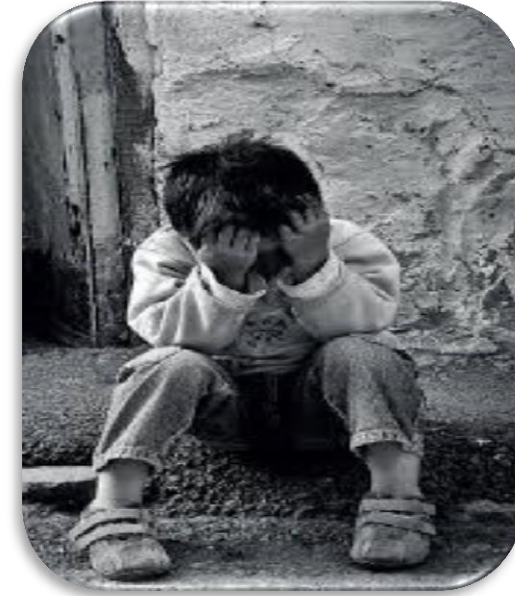

İHMAL

İHMAL ÖRNEKLERİ - 1

Çocuğu;

- ✓ Uzun süre yalnız bırakma
- ✓ Olası tehlikelerden korumama
- ✓ Uygun olmayan kişilerin bakımına bırakma
- ✓ Terk etme
- ✓ Evden kovma
- ✓ Evden kaçınca yeniden eve kabul etmeme
- ✓ Güvenli olmayan yerlerde barındırma

**HÜRRİYET
MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ**

REHBERLİK SERVİSİ

İHMAL VE İSTİRMARDAN KORUNMA

İHMAL

İHMAL ÖRNEKLERİ - 2

Çocuğu;

- ✓ **Okula göndermeme**
- ✓ **Varsa özel eğitim / tıbbi bakım ihtiyacının gidermeme**
- ✓ **Yetersiz besleme**
- ✓ **Temizlik ve bakım ihtiyaçlarının gidermeme**
- ✓ **Mevsimine göre giydirmeme**
- ✓ **Konuşmasına izin vermeme**
- ✓ **Okulunda sahipsiz bırakma**

Gülşen YATAĞAN
Psikolojik Danışman

İSTİSMAR

Çocuğun her türlü fiziksel, ruhsal veya sosyal açıdan zarar görmesi, sağlık ve güvenliğinin tehlikeye girmesidir.

- ❖ **İstismar fiziksel, duygusal veya cinsel olabilir.**

FİZİKSEL İSTİSMAR

Kişinin bir kaza olmaksızın, bakımından sorumlu kişi tarafından sağlığına zarar verecek derecede fiziksel hasara uğraması, yaralanması ya da bu riski taşımasıdır.

- ❖ **Bu hasar; elle ya da bir nesneyle vurularak, itilerek, sarsılarak, yakılarak ya da ısırılarak oluşabilmektedir.**

FİZİKSEL İSTİSMAR

FİZİKSEL BELİRTİLER

- ❖ Genellikle vücutta elbise altında kalan bölgelerde Morluklar, yaralar, kırıklar, yanıklar

Teşhis sürecinde;

- ❖ Yaralanmanın sıklığı, yaraların uzun süre iyileşmemesi,
- ❖ Yaralanmayla beraber çocuğun psiko-sosyal durumunda da gözlenebilir değişiklikler

DUYGUSAL İSTİSMAR

Çocuğu duygusal gelişimini ve benlik saygısını ciddi bir biçimde etkileyen davranış kalıplarıdır. En sık görülen ancak en zor tanımlanabilen istismar biçimidir; fiziksel istismara göre daha kalıcı izler bırakmaktadır.

- ❖ Reddetme
- ❖ Aşağılama
- ❖ Umursamama
- ❖ Yıldırma
- ❖ Yoksun bırakarak cezalandırma
- ❖ Sıklıkla “sen dili” kullanma
- ❖ Davranış bozukluklarına göz yumma

DUYGUSAL İSTİSMARIN BELİRTİLERİ

- **Yüksek depresyon ve kaygı düzeyi, düşük benlik saygısı**
- **Kendisine veya başkasına zarar verebilecek davranışlar**
- **Duygusal değişkenlik, uyku bozuklukları**
- **Tıbbi temeli olmayan fiziksel şikayetler**
- **Aşırı derecede utangaç, pasif ya da itaatkar olma**
- **İntihar girişimleri ya da intihardan söz etme**
- **Aşırı derecede bağımlı olma**
- **Kapasitenin altında başarı**
- **Güvensizlik, çalma davranışı**

CİNSEL İSTİSMAR

Duygusal ve bilişsel olgunluğa erişmemiş çocuk veya ergenin; tam olarak anlayamadıkları, bilerek onaylamadıkları, sosyal tabuların ve aile içi kurallarının çiğnendiği eylemlere karıştırılmasıdır.

- **Çocuğun, bir erişkininin cinsel gereksinim ya da isteklerinin doyumu için cinsel nesne olarak kullanılması ya da kullanılmasına göz yumulmasıdır.**

HÜRRİYET
MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ

REHBERLİK SERVİSİ

İHMAL VE İSTİRMARDAN KORUNMA

Biz insanların hayatta kalmak ve çevreye uyum sağlayabilmek için bazı ihtiyaçları vardır. Bu ihtiyaçların karşılanması önemlidir. Fotoğrafta gördüğünüz gibi bu ihtiyaçların en önemlilerinden biri **“GÜVENLİK İHTİYACI”DIR.**

Gülşen YATAĞAN
Psikolojik Danışman

**HÜRRİYET
MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ**

REHBERLİK SERVİSİ

İHMAL VE İSTİRMARDAN KORUNMA

**Güvenliğimizle ilgili bazı sorunları
yaşamamak için;**

- **Kendimizi korumayı öğrenmeliyiz**
- **Güvenliğimiz için önlemler almalıyız**
- **Riskli davranışlardan kaçınmalıyız**
- **Güvendiğimiz yetişkinlerle konuşmalıyız**
  - **Bilgi sahibi olmalıyız**
- **“Hayır, istemiyorum!” demeyi öğrenmeliyiz.**

Gülşen YATAĞAN
Psikolojik Danışman

**HÜRRİYET
MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ**

REHBERLİK SERVİSİ

İHMAL VE İSTİRMARDAN KORUNMA

**Güvenliğimizi sağlamayı
öğrenelim:**

Çocuklar olarak güvende olma hakkımız var ve kimse bunu elimizden alamaz. Güvenliğimizi korumak için gerekirse **bize zarar veren kişiden kaçmak, yüksek sesle bağırarak ve onu tekmelemek gibi bazı kural dışı davranışlarda bulunabiliriz..**

**Dur
de !**

**Gülşen YATAĞAN
Psikolojik Danışman**

**HÜRRİYET
MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ**

REHBERLİK SERVİSİ

İHMAL VE İSTİSMARDAN KORUNMA

GÜVENLİ YAŞAMAK İÇİN:

- **Çok iyi tanımadığınız kişilerle baş başa vakit geçirmeyin.**
- **Sanal ortamlarda tanımadığınız insanlarla arkadaşlık yapmayın.**
- **MSN ve facebook ve instagram vb. sosyal paylaşım sitelerinde özel görüntülerinizi paylaşmayın, tanımadığınız kişilerle görüntülü görüşme yapmayın...**

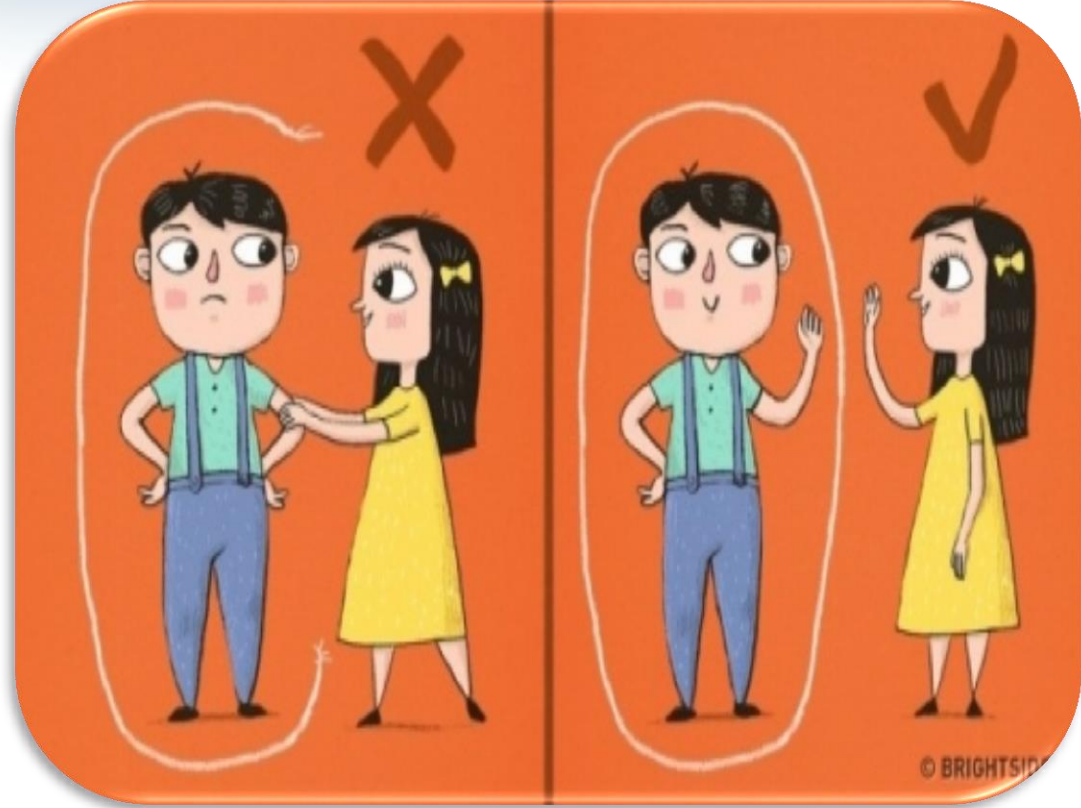
Gülşen YATAĞAN
Psikolojik Danışman

Kişisel Sınır Nedir?

❖ Sınırlar başkalarıyla iletişimimizde koyduğumuz özel çerçevelerimiz yani çizgilerimizdir.

❖ Bazen bu çerçeve ve çizgilerimiz istemediğimiz halde başkaları tarafından ihlal edilebilir.

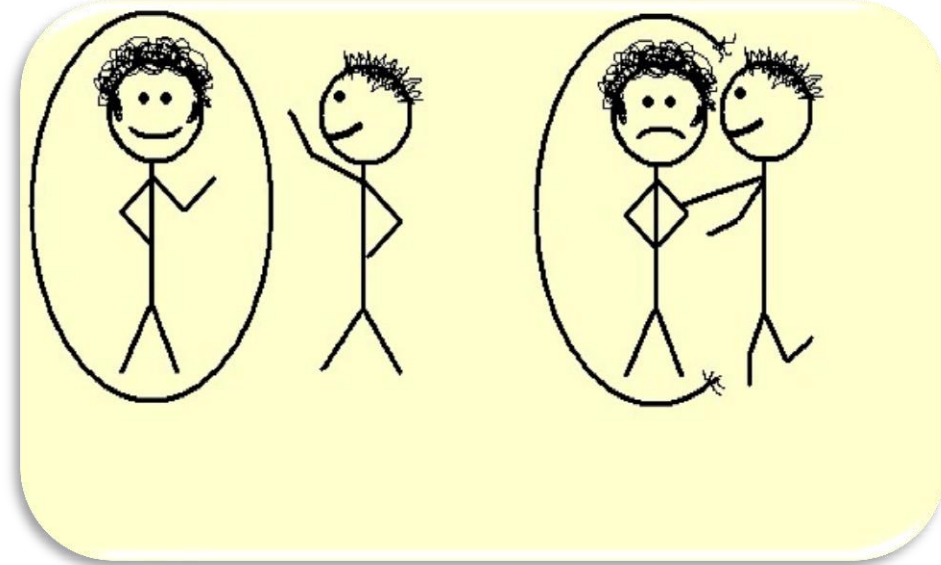

Kişisel Sınır Nedir?

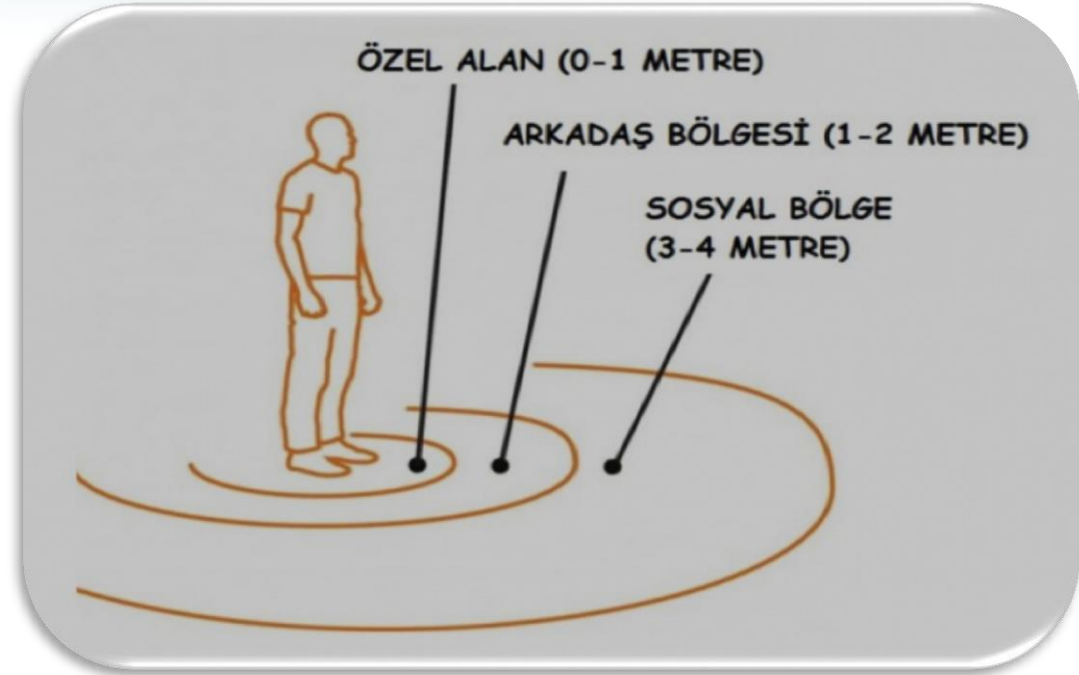
- ❖ Kişiler arası sınırlar her toplumda her kültürde insan ilişkilerinde önemli bir yere sahiptir.
- ❖ İletişim sürecinde kişilerin aralarına koydukları sınırlar onların yakınlık derecesini yansıtır.
- ❖ Kişisel sınırlar kültüre ve kişiye göre değişir.
- ❖ Bu alana zorla girmek saygısızlık, kışkırtma ya da saldırı olarak değerlendirilir.

Kişisel Sınır Nedir?

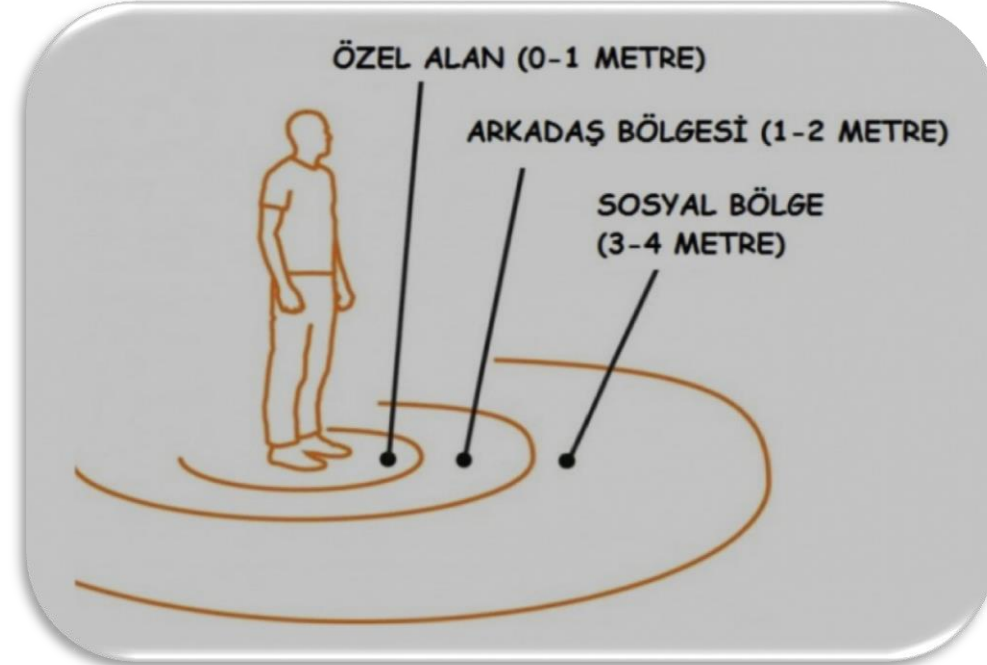
- ❖ İnsanlar birbirleriyle olan ilişkilerini dört temel bölgede düzenlerler;
- ❖ **1. Mahrem Alan (0 – 25 cm):** Her insanın bir psikolojik korunması vardır. 0 – 25 cm yakınlık içine sadece özel duygusal ilişkimiz olan insanları alırız.
- ❖ **2. Kişisel Alan (40 – 80 cm):** Birbirlerini tanıyan ve rahat konuşan iki insan, bu mesafede kendilerini en rahat hisseder.

Kişisel Sınır Nedir?

- ❖ İnsanlar birbirleriyle olan ilişkilerini dört temel bölgede düzenlerler;
- ❖ **3. Sosyal Alan (80 cm – 2 m):** İşlerin rahatça konuşulduğu, resmi ilişkilerin sürdürüldüğü bölge, bu çemberdir.
- ❖ **4. Genel Alan (2 m ve daha fazlası):** Topluma açık, tanımadığımız kişiler içindir.

**HÜRRİYET
MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ**

REHBERLİK SERVİSİ

İHMAL VE İSTİSMARDAN KORUNMA

**BEDENİN SANA AİTTİR,
ONU KORU..**

**Dokunulmayı reddetmeyi ve sınırlar
koymayı öğrenelim:**

- ✓ **Çocuk / ergen olarak bedeniniz size
aittir.**
- ✓ **Dokunulmak veya öpülmek istemediğiniz
zaman buna hayır deme hakkınız vardır.**

**Gülşen YATAĞAN
Psikolojik Danışman**

HÜRRİYET
MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ

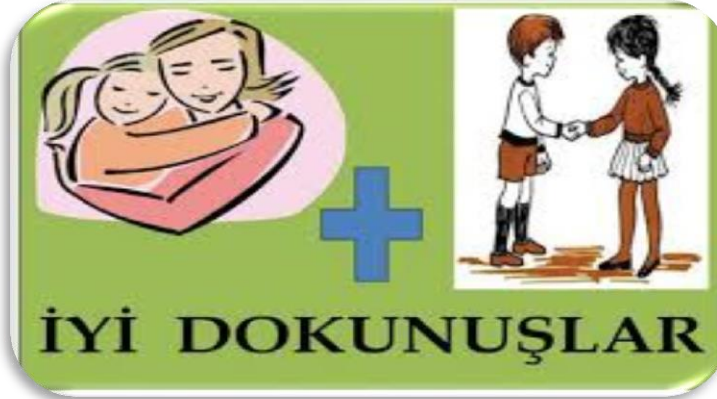
REHBERLİK SERVİSİ

İHMAL VE İSTİRMARDAN KORUNMA

İYİ DOKUNMA-KÖTÜ DOKUNMA

- Kimlerin sana dokunabileceğine, öpebileceğine ve sarılabileceğine senin karar verme ve **“hayır”** deme hakkın var, bu hakkının olduğunu bilmelisin.
- Herhangi birinin uygunsuz bir şekilde dokunması halinde yapabileceklerini öğrenmelisin.

Gülşen YATAĞAN
Psikolojik Danışman

**HÜRRİYET
MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ**

REHBERLİK SERVİSİ

İHMAL VE İSTİSMARDAN KORUNMA

İYİ DOKUNMA

- ✓ **Sevdiğin kişilerin sarılması ve öpmesi güzel bir şeydir**
- ✓ **Uyandığında annenin sana sarılması ve Öpmesi**
- ✓ **Babanın iyi geceler dilemek için sarılması ve öpmesi**
- ✓ **Anneanne ve dedenin ziyarete geldiklerinde herkesin birbirini kucaklaması ve öpmesi**

Gülşen YATAĞAN
Psikolojik Danışman

**HÜRRİYET
MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ**

REHBERLİK SERVİSİ

İHMAL VE İSTİRMARDAN KORUNMA

KÖTÜ DOKUNMA

- Kendini rahatsız hissetmene neden olan dokunmalar genellikle kötü dokunmalardır.
- Birisi sana istemediğin bir şekilde dokunduğunda bunu gizlemek zorunda değilsin.
- Kendinin kötü olduğunu düşünme. Kötü olan sen değil, sana kötü bir şekilde dokunan kişidir.
- Bedenin sana aittir. Sen istemiyorsan kimse sana dokunmamalıdır.

Gülşen YATAĞAN
Psikolojik Danışman

KÖTÜ DOKUNMA

- **Canını acıtan dokunma kötü dokunmadır.**
- **Dokunulmasını istemediğin halde sana dokunulursa bu bir kötü dokunmadır.**
- **Dokunan kişi kendini rahatsız hissetmene neden oluyorsa, bu kötü bir dokunmadır.**
- **Dokunma seni korkutuyor ve sinirlendiriyorsa bu bir kötü dokunmadır.**
- **Dokunan kişi bunu hiç kimseye söylememeni istiyorsa bu bir kötü dokunmadır.**
- **Dokunan kişi bunu başkasına söylersen sana bir zarar vereceğini tehdidinde bulunuyorsa bu kötü dokunmadır.**

**HÜRRİYET
MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ**

REHBERLİK SERVİSİ

İHMAL VE İSTİRMARDAN KORUNMA

Böyle bir durum ne olursa olsun sizin suçunuz olamaz. Size söylenenleri bilmediğiniz bir nedenle yapsanız **dahi BU SİZİ ASLA SUÇ ORTAĞI YAPMAZ. Çünkü SİZ ÇOCUKSUNUZ VE BÖYLE DURUMLARDA ASLA SUÇLU OLAMAZSINIZ.**

**Gülşen YATAĞAN
Psikolojik Danışman**

**HÜRRİYET
MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ**

REHBERLİK SERVİSİ

İHMAL VE İSTİRMARDAN KORUNMA

'HAYIR' DEMEYİ ÖĞRENELİM:

- **Herhangi birisi sizi incitmeye kalkarsa “ Hayır!.” demeniz gerekir.(size büyüklerin söylediklerine itaat etmeniz öğretilmiştir. Ancak bazen büyükler de yanlış davranır ve size zarar verebilir..)**

**Gülşen YATAĞAN
Psikolojik Danışman**

'HAYIR' DİYEBİLME YÖNTEMLERİ

1) "HAYIR"

"Hayır teşekkürler"
"Hayır olmaz."

2) MAZERET BİLDİRME

"Hayır teşekkürler, bundan çok rahatsız oluyorum."

3) ATLATMA

"Hayır, teşekkürler, şimdi değil."

'HAYIR' DİYEBİLME YÖNTEMLERİ

4) KONUYU DEĞİŞTİRMEK

"Hayır teşekkürler, ben bir bardak su alabilir miyim?"

5) HAYIR TEKRARI

"Hayır demiştim." Hayır teşekkürler."

6) YÜRÜYÜP GİTMEK/ ORTAMDAN SAKINMAK

"Hayır" de ve ortamı terk et.

**HÜRRİYET
MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ**

REHBERLİK SERVİSİ

İHMAL VE İSTİSMARDAN KORUNMA

Gerekirse yardım istemek..

- **Biri size kötü, rahatsız edici bir şey yaparsa arkadaşlarından ya da büyüklerinden yardım istemekten çekinme!**
- **Okul rehber öğretmeninin/ sınıf rehber öğretmenininle her türlü sorunu paylaşabilirsin.**
  - **Ailenden biri ile paylaşabilirsin, sana yardım etmesini isteyebilirsin.**

**Gülşen YATAĞAN
Psikolojik Danışman**

HÜRRİYET
MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ

REHBERLİK SERVİSİ

İHMAL VE İSTİRMARDAN KORUNMA

- **Hiç kimsenin senin, özel ve mahrem yerlerine dokunmaya hakkı yoktur.**
- **Hiç kimsenin seni, kendi özel yerlerine dokundurtmaya da hakkı yoktur.**
- **Birisinin senden özel yerlerine dokunmanı istemesi ya da seninkilere dokunması saklayacağın bir sır değildir.**

Gülşen YATAĞAN
Psikolojik Danışman

**HÜRRİYET
MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSİESİ**

REHBERLİK SERVİSİ

İHMAL VE İSTİRMARDAN KORUNMA

- **Anlatmama sözü vermiş olsan bile, anlatırsan başına çok kötü şeyler geleceği söylenmiş olsa bile, böyle bir şey olursa anlatmalısın.**
- **Mutlaka söylemelisin. Çünkü bu saklanmaması gereken kötü bir sırdır.**

Gülşen YATAĞAN
Psikolojik Danışman

**HÜRRİYET
MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ**

REHBERLİK SERVİSİ

İHMAL VE İSTİRMARDAN KORUNMA

O halde kendini korumak için;

- İyi dokunma ile kötü dokunmayı ayırt et.
- İstemediğin bir durumda **“HAYIR”** de
  - Kişisel alanlarını bil ve koru
    - Haklarını bilip savun
    - Kendini doğru ifade et
- Kendine ilişkin olumlu ve güçlü yanlarını fark et
- Kendini güvende hissetmediğinde yardım iste

Gülşen YATAĞAN
Psikolojik Danışman

**HÜRRİYET
MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ**

REHBERLİK SERVİSİ

İHMAL VE İSTİSMARDAN KORUNMA

BAŞVURU MERKEZLERİ

- **ALO 183 (Sosyal Destek Hattı): 7 gün 24 saat hizmet vermektedir.**
- **ALO 155 (Polis)**
- **En yakın çocuk polis şubesi**
- **Jandarma çocuk ve kadın kısım amirliği 156**
- **Çocuk İzlem Merkezleri**

Gülşen YATAĞAN
Psikolojik Danışman